

Nødbenhed er nu ikke længer tilstede. Efterat Folket har faaet Deelagtighed i Regjeringen, have vi jo Sikkerhed for, at ethvert af de nævnte Niemed vil erholde de Midler, der behøves til sammes Fyldbestjørelse. Jeg kan derfor ikke see Andet, end at den finansielle Grundfandhed, at man skal see at faae saa Meget som muligt samlet i een Kasse, ogsaa bør see Fyldest paa dette Punkt, og hvis man vil finde, at det er at gaee forvidt, saa kan jeg ikke see, hvad der skulde være til Hinder for, at lade saadanne Fonds, som kun bestaae ved at faae et særdeles stort og derfor vøgende Tilskud fra Statskassen, efterhaanden komme til at døe, om jeg saa maa sige, Hungersdøden og saa imidlertid ved de andre Fonds opsamle de fornødne Midler til sidenefter at understøtte de Niemed, hvortil de særegne Fonds tidligere vare bestemte. Paa den Maade vilde man idetmindste faae en Fond mindre. Jeg skal saaledes tillade mig at henlede Opmærksomheden paa Seminariefonden. De aarlige Indtægter andrage 13 til 15,000 Rb., men i de senere Aar have Seminarierne langtfra kunnet bestaae derved; Seminariefonden har modtaget aarligt et Tilskud fra Sorø Akademi, først 7,000 Rb., derpaa 21,000 Rb., senere 48,000 Rb., og for det indværende og det kommende Finansaar er det beregnet til 30,000 Rb. og 38,000 Rb. Der synes saaledes ikke at være nogen Grund tilstede, hvorfor man ikke strax kunde lade denne Fond efterhaanden fortære sine Capitaler og derefter ganske henwise Seminarierne til Sorø Akademi, som dog er den Indtægtskilde, hvorved de egentlig bestaae.

Saaledes som Forholdet nu er ordnet, hvor enhver Anstalt har sin særegne Fond, opstaaer der hos disse Anstalter en naturlig Tilbøielighed til at drage saameget til sig som muligt, men derved fremkommer der ikke den Sparommelighed, Orden og Overtuelighed, som man maatte ønske. Jeg skal i denne Henseende tillade mig at henlede Opmærksomheden paa et Par Fonds, som ligefrem ere blevne berigede paa Sorø Academies Bekostning. Dette er for det Første Tilfældet med den polytechniske Lærestanstalt. Af Statsregnskaberne vil det

sees, at den i de senere Aar har faaet Bidrag fra Sorø Akademi, uagtet den paa samme Tid har forsøgt sin Reservercapital; dette er desuden ligefrem udtalt i Anmærkningerne til det nu foreliggende Lovudkast, i Overensstemmelse med de Bemærkninger, som tidligere ere gjorte af Finansudvalget. Denne Oplæggen af Reservercapital, paa samme Tid som den fik Understøttelse fra Sorø Akademi, er gaaet saa vidt, at vi sidste Vinter bevilgede et Tilskud paa 2000 Rb., uagtet Statsregnskabet viser os, at Anstalten i det samme Aar har oplagt omtrent 3000 Rb. Der er saaledes ved den polytechniske Lærestanstalt dannet en Reservercapital af 20,000 Rb., og denne foreslaaes nu anvendt, ikke, som man skulde vente, til Tilbagebetaling til Sorø Akademi, men til nye Bygninger, imod at Sorø Akademi skylder nye 20,000 Rb. dertil, og dette synes dog virkelig at gaee denne Stiftelse altfor nær. Noget lignende er dernæst Tilfældet med det lærde Skolevæsen; saavidt jeg erindrer, var det i Finansaaaret 1855—56, at der til Realunderviisningen ved de lærde Skoler blev henlagt fra Sorø Akademi 9,000 Rb., idet man vistnok dengang gik ud fra den Forudsætning, at disse 9,000 Rb. vilde behøves for at bestride Udgifterne til den nyindrettede Realunderviisning, men det viste sig imidlertid langtfra at være Tilfældet. I de Aar, hvor de lærde Skoler have modtaget disse 9,000 Rb., have de haft et aarligt Overskud, hvad der fremgaaer af Statsregnskaberne, af 50,000 Rb., 16,000 Rb., 9,600 Rb. og for det sidste Aar af 3,200 Rb. — altsaa egentlig kun for det sidste Aar har der været Brug for nogle af disse Penge fra Sorø. Nu er der, efter Foranledning af forrige Rigsdag, truffet en Bestemmelse om Skolecontingenternes Forhøielse, og uagtet jo paa samme Tid de lærde Skolers Udgifter ere stegne betydeligt, navnlig ved de forsøgte Lærerlønninger, tør man dog vist antage, at det vil være muligt at faae en Balance mellem Indtægter og Udgifter, og at de 9,000 Rb., som fra Sorø Akademi ere henlagte til Realunderviisningen, idetmindste ved nogen Sparommelighed fra de lærde Skolers Side maatte kunne undværes, saameget mere, som de have meget betydelige Capitaler, de i de senere Aar kunne nye til, og